

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TRI-WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня місяться в Українському Робітничому Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ОБЛОГА ЦЕРКВИ.

Діється, це звичайно, на землі Західної України під польською окупацією. Діється в селі Жабчу, на Волині. Сваряться за церкву уніяти з православними. Православні кажуть, що вони церкву відбудували, що їх більше, тому церква належить до них. Уніяти кажуть, що хоч їх менше, але у них спискомом Пшездзеський, що за ними влада, тому церква належить до них.

Православні прийшли до церкви й сказали, що не залишать її. Уніяти прийшли під церкву й замкнули православних в церкві з жінками й дітьми на колодку і самі облягли церкву, щоб хто вікном не виліз, щоб хтось поживи замкненням не приїде, або води. 21. лютого уніяти замкнули православних в церкві. Поліція допомагала уніятим тримати стан облоги.

Тимчасом почалася тяганина по законодавчих інстанціях: інтервенція православних у влади, інтервенція в сойм. Так тягнулося від 21. лютого аж до 1. березня. Православні 9 днів були замкнені в церкві з жінками й дітьми, а уніяти й поліція їх охороняли, поки справа ходила по судах та соймах. Ні їсти, ні пити замкненням не давали і на двір не випускали. Де-віль днів заставили їх постити в церкві. Коли-ж 1. березня поліція відімкнула церкву, то люди вже не могли з неї вийти. Старці, жінки і дітей, майже колючих виснажених дев'ятьденним постом, виводили вже з церкви.

Отже читаєш. І не дивуєшся. Бо бачиш, як польська шляхта, ідучи слідом царських сатрапів, натворює народ одної нації, або одної віри, на народ другої нації, другої віри. Лівівський погром на українців — це прообраз царської політики. Випадок в Жабчу — не є припадковий, це політика сіяння ворожечі між населенням одного села, бо в цей спосіб відтягається увага людей від боротьби проти спільного ворога.

"Ех, люди, люди, небораки!"

ДАЙТЕ РОБОТУ.

Дайте нам роботу! — це теперішній крик, крик на тему дня мільйонів безробітних по цілому світі. Всюди: в країні долара, фунта стерлінгів, марки, франка, фашистської ліри — він однаково лунає. Дайте нам, мільйонам безробітних, роботу!

Це крик розпущення, це крик тих, що пухнуть з голоду, коченіють з холоду. Ви його почуєте в Лондоні, Берліні, Парижі, Нью-Йорку, в найбільших промислових центрах; ви побачите в голодних дітей і жінок в майнерських околицях в Англії, які вже не всміються кричати, але безнадійно дивляться в очі майбутнього.

В Канаді? Чи в Канаді також є безробіття? Буржуазна "Toronto Star" ось як кинь з безробіття в Канаді: "Those who have no business to attend to are busy at bonspiels in the winter and at golf in the summer. Those out of work keep busy watching the skyscrapers arise".

(Ті, що немають бізнесу, щоб його пильнувати, пильнують бонспілу зимою, а голфи в літі. Ті, що не мають роботи, дивляться, як небоскреби зносяться вгору.)

Газета, яка буде один з найвищих будинків в Торонто, може собі кинь з безробітних, протиставлячи справжнім безробітним тих, що взагалі ніколи нічого не роблять, лише грають в голфи. Але ми знаємо боротьбу безробітних в Едмонтоні, де одні виборили дещо поживи від уряду, а других запорядано в тюрму за те, що "волочилися" без роботи. Ми знаємо, що й у Вінніпегу цілу зиму було й зараз є пару тисяч безробітних, які оббивали пороги міської ради й нічого не добились.

Недавно тому в Англії безробітні машерували із Скотланду до Лондону й вернули з нічим, а зараз Лойд Джордж обіцяє накармити їх своєю виборчою програмою.

6. березня відкрився в Берліні всераєвний конгрес безробітних, метою якого було створити єдиний фронт всіх безробітних Німеччини. На 15. січня 1929 року в Німеччині було 3,000,000 безробітних та поверх 700,000 тих робітників, що працювали неповний тиждень. Безробітні в Німеччині, як досить газети, живуть в жалювних умовах. Ті, що одержують від держави допомогу, ледви живуть, але значна більшість ніякої допомоги не одержує й засуджена на повільне вмирання з голоду. Внаслідок цього в Німеччині страшно поширено жербство й створилися кадри люмпен-пролетаріату.

Телеграми недавно повідомляли, що один з магистратів в Тюрінгу "ухвалив продавати для безробітних собаче м'ясо, але визначив на него таку ціну, що й тої собачини безробітні не могли докупитися".

Що-ж за причина цього безробіття по цілому світі? Невже-ж насувалася нова криза капіталізму? Ні, такої кризи не помітно. Напак, ми читаємо, як капіталісти у своїх газетах хваляться добробутом. Власне, цей капіталістичний добробут є причиною безробіття. Теперішнє безробіття в капіталістичних країнах не є тимчасовим, переходним, воно є постійним, хронічним і чим далі все зростає. Воно є внаслідок раціоналізації капіталістичної промисловості.

Встановлювання найновіших машин, запровадження нової техніки спричиняється не тільки до віддалювання від праці більшості робітників даних фабрик, але й до закриття застарілих фабрик. Нова фабрика з найновішим устаткуванням при малому числі робітників випroduкує стільки товарів, що попередньо випroduкувало кілька фабрик з десять разів більшим числом робітників. Внаслідок цього мільйони робітників втрачають працю без надії дістати її назад в майбутньому.

Це називається стабілізацією та добробутом капіталу. На зверхній погляд воно неначе-б так, але насправді цей добробут будеться на таких підвалинах, що вони цілу його будувати можуть висадити під небо.

Звертаючи увагу на таке положення в капіталістичних країнах, Комуністичний Інтернаціонал кличе пролетарів усіх країн:

"Робітники й робітничі капіталістичних країн! Капіталістична раціоналізація означає розкрадання вашої робочої сили, люту експлуатацію ваших м'язів, ваших нервів. Капіталізм дедалі перетворює нас на гвинтики своїх машин, висмоктує нашу кров і викладає нас мільйонами на вулицю. Об'єднайте свої лави під прапорами революційної боротьби, під прапорами єдності робітничої класи й пригноблених мас усього світу, під прапором Комуністичного Інтернаціоналу".

На раціоналізацію капіталістами своєї промисловості, робітництво повністю відповісти раціоналізацією своєї революційної свідомості, зміцненням та збільшенням своїх організованих рядів для останнього поруху з визиском.

ОГЛЯД МІЖНАРОДНИХ ПОДІЙ.

ГОРОЖАНСЬКА ВІЙНА В МЕНСИКУ.

Правильно треба її було назвати "генеральська війна в Мексику". Давно вже вона почалася, а ось останніми днями почалася там справжній бій. Хто-ж там воює і за що?

Генерали деяких провінцій збунтувалися проти теперішнього "демократичного" уряду Мексики. Є не багаті земельні обшарники, мілітаристи, які тримають спілку з католицькими попами. Вони вбили минулого року новобраного президента Обрегона, вони кілька разів повставали проти бувшого президента Калеса, а зараз вони таки на добре завзялися.

Посередньо їх підтримував американський капітал такий отверто. Але після того, як Калес піддав американському капіталу, як Куїлджин-Слав до Мексики амбасадором одного з найбільших міліонерів, американський уряд почав співробітничати з Калесом, а ще більше з теперішнім новим президентом і його урядом, лаючи федеральним військом зброю й аероплани. Але це зовсім не перешкадає певним капіталістичним групам Злучених Держав активно підтримувати повстанців, від яких вони сподіються добрих концесій, коли-б ті прийшли до влади.

Тож не дивно, що в телеграмах з 1. березня читаємо ми, що американські летуни, допомагаючи повстанцям, викосили машинними крисами з аеропланів 400 жовнівів Калесової армії.

З другого боку, читаємо ми, що й в Калесовій (урядовій) армії є американські летуни, які допомагають урядові побиловати повстанців. Одним словом, технічно розвинені Злучені Держави допомагають відсталій технічно Мексиці провадити горожанську війну успішним модерним способом.

Коли кілька тижнів тому назад появились перші новинки про повстання реакційних генералів в Мексику, то канадійська католицька преса дуже цьому зраділа, розтубіла це повстання як величезну подію. Коли-ж нині вісти доносять, що повстанням стає душно, то й католицька преса спустилася з тону.

ГЕНЕРАЛЬСЬКА ВІЙНА В КИТАЮ.

Друга генеральська війна відбувається в Китаю. Чан-Кай-Ші, який повідрубував голви комуністам за те, що вони допомогли йому захопити Ганнов, Шангай, Нанкін, тепер бореться за збереження влади цієї голови, яку хочуть йому відрубати генерали одної з ним партії.

Славна коліс під проводом Сун-Ят-Сена національна рево-

люційна партія Кумінтанг розлітається. Її конгрес, що недавно відбувався в Нанкіні, розлітається. Деяким генералам, що прибули на цей конгрес з пудушевого Китаю, Чан-Кай-Ші повідрубував голови, а деякі самі собі нустили кулі в лоб.

Генерали величезного міста Вуган збунтувалися проти Чан-Кай-Ші й між Нанкінгом та Вуганом провадиться вже війна. В Пекіні також вже бунт проти Чан-Кай-Ші. Генерали, які здумали робітничо-селянський визвольний рух Китаю, які добили торгу з міжнародними імперіалістами, тепер як пси жорнуться між собою, бо не можуть поділитися тою кісткою, яку кинув їм міжнародний капітал за кров китайського пролетаріату.

Одночасно з цим з різних провінцій Китаю наспівають вісти, що до нової боротьби встає робітничо-селянська китайська маса. Може недалекий той час, що революційне селянство й робітництво Китаю відплатиться продажним генералам за кров китайського пролетаріату, проляту за волю китайського трудового народу.

ПОДІЇ В ІНДІЇ, АФГАНІСТАНІ, ІРАКУ.

В Індії, в цій кольосальній колонії британського капіталу, починає клекотати. Населення величезними демонстраціями протестує проти нових законів. Влада виконує нагади на приміщення робітничих організацій, трейд-юній, десятками арештує робітників й кидает їх в тюрми. Національна партія, сварадність, під натиском пращівних мас, також починає активніше боротися проти англійського капіталу.

Великі кроваві бої на вулицях Бомбею, що відбулися в лютом, ц.р., в яких було коло 200 вбитих і 2,000 ранених, сколихнули всі промислові центри країни. Важко тоді орган британських капіталістів "Файналіал Тайм" з тривогою писав "про нечувані розміри й силу" "страйкової епідемії" в Індії, яка має політичний характер і загрожує пануванню там британського капіталу.

Останні-ж телеграми доносять, що зараз в Лондоні великий неспокій викликають події в Індії, хоч ті-ж телеграми дуже мало говорять про ці події. До загальної індійської події прилучились ще й події на афганістаському фронті. Афганістаський король Аманула машерує на Кабул, щоб відібрати назад трон. Це спричинило великий неспокій в Індії здовж афганістаського кордону. Лондон приписує цей неспокій "більшовицькій пропаганді", зазначаючи, що радянська влада підтримує короля Аманулу. Бритійські війська й аероплани в Когаті, не-

далеко Афганістану, готові кожної хвили до інтервенції у війну між афганістаськими племенами, розуміється, проти короля Аманула.

Не ліпше мається справа на кордоні між Туреччиною й Іраком. — Могутні кошовичі племена вагабі створили цілу армію й загрожують спокійному пануванню міжнародного капіталу в Малій Азії. Поки-що боротьба йде між самими племенами — вагабі нападають на безділну — але за ними нападами стоять конкуруючі між собою в Малій Азії капіталістичні інтереси інших держав.

В Єгипті також відбуваються

великі демонстрації проти визиску чужинського капіталу. Поліція брутально розправляється з демонстрантами, але визвольного народного руху не спинити ніякою брутальною силою.

Так виглядає сучасний капіталістичний мир і "стабілізація". А пакти Льюкарно та Келлога мовчать — бо вони паперові, безякі.

Ці величезні конфлікти, що саме починаються в Індії, Афганістані та Іраку можуть запалити пожежу нової всесвітньої війни, а в першу чергу війни капіталу проти Радніського Союзу.

Мусій.

КРИЗЬ ЧЕРВОНІ ОКУЛЯРИ.

(Нотатки на тему дня.)

Осідлав я знову свого носача червоними окулярами й почав прозивувати ними земну кулю. І, диво! Кризь них бачу я не тільки поверхню землі, але бачу й кризь землю.

Бачу я, як клекотять підземні вулькани, як хочуть вирватися вони із своїх оковів і сподоскати світ своїм червоним окропом...

Мене все-ж таки більше цікавить надземні вулькани. Про них я буду, як я казав вже, час від часу, оповідати вам.

**

Передомною Париж. Столиця Франції. Кажуть — що така столиця цілого світа. Забувають тільки додати — якого саме світа.

Кажуть — є два Парижі: Париж, що повалив Бастилю, заговорів, міжнародної капіталістичної дипломатії й міжнародної шпонажі.

Є ще інші два Парижі: є це Париж страшний нужди робітництва, величезного визиску, голоду, холоду, і Париж каючих розкоші, нечуваної розпущені та великопанських скандалів.

До отого останнього Парижу, як ворони до стерна, злітаються з цілого світа мільйонери, кизіві, спекулянти, шахраї, протистутки "високого світа", головою з країни долара, й там купаються в шампаннах, скандальють, женяться, розводяться, знову женяться й знову розводяться та це часами стріляються.

**

Уявіть собі на хвилину — в тому Парижі стався надзвичайна подія, що й її побачив кризь червоні окуляри.

Там недавно відбувався конгрес 120-ох представників найбільшого світового капіталу, про яких кажуть: до них належить цілий світ.

Радить той конгрес. Радить він тайно, нікого постороннього у свої стіни не допускає, ще такі наперед повідтинавши стінам вуха. Радить над тим, як міцніше взяти у свої руки робітництво, як більше поту й крові з него висати.

Один пропонує зіврати заробітну платню робітників на поволуну і то в один день по цілому світі.

— А як застрайкують? — питає другий.

— До місяця, попухнувши з голоду, вернуть до праці.

— А як збунтуються? — питає третій.

— Кулями з машинових крисів й тридцятьма машинами з аеропланів викосимо та витроїми їх.

— Ні, — четвертий каже, — тепер самому силібно не візьмеш. Тепер вік розвитку техніки. Ми найновіші машини заводім, такі машини, що одна працювала-б за тисячу робітників.

Тоді ми тисячу робітників від роботи відправимо, десять осіб лишимо і з тих десятих осіб машина витягне нам останні соки... Кілька соток робітників тоді зроблять нам за кілька тисяч.

— Великі видатки на машини, — сказав перший, — і все одно ми наражені на бунт тих, яких ми відправили від праці.

— Не так страшно, — відповів четвертий. — Ми-ж наочно докажемо робітникам, що вони нам непотрібні, а ті, яких ми залишемо при праці, підуть за нами. Ми-ж маємо угоду з провідниками II Інтернаціоналу про співробітництво праці з капіталом.

— Слухайте, слухайте! — закричав пятий, вбігаючи в зало засідань. — В Америці вийшли залізного чоловіка, який за посередництвом електрики виконує всілякі роботи. Поможі можна наказувати, як звичайному чоловікові і він все робить. Його демонстрували вже в Америці й зараз везуть до Європи.

В залі запанувала хвилява тишина, а потім розляглося "ура". Всі представники могутньої капіталістичної організації кричали, цілувалися.

— Не буде вже страйків!...

— Не буде вже умов з ріжними юніями.

— Не буде вже заробітної пладни...

— Не буде вже інтернаціоналів.

— Ми будемо повними паннами землі і всіх її багатств, а голола хай здохне, хай гине...

А коли вона спробує бунтуватися проти нас, то її викосять наші залізні слуги.

Кричали, пили, співали, шалено раділи заговорники, як паразити.

Ви арештовані!

Хто це сказав? Хто це по-жартував? Цей жарт не на місці в таку хвилину радощів?

Хто посмів? Та його за це зараз же четвертувати!...

Оглянулися: у всіх дверях стоять наряди війська й поліції з карабінами та револьверами на поготові.

Старший командує.

— Ані з місця! Руки вгору!

Хто ворухнеться — ляже трупом! Іменем закону — ви арештовані як змовники проти мільйонного працюючого народу, як ті, через яких нині кривавиться Китай, Індія, Нікарагуа, Мексико, Західна Україна, Сирія й десятки поневолених народів та багатомільйонний пролетаріат цілого світа!

Ви зараз станете перед лицем закону!

— Добродію! — обзивався до представника влади голова зібрання — Тут певно зайшла помилка. Перед яким лицем закону ви нас хочете поставити — коли закон — це-ж ми! Ми-ж, а не хто інший, володарі світа. Ви-ж наші слуги, ми-ж самі видаємо закони, а вас наймаємо їх виконувати... обороняти... Запевняємо вас, що тут є якась помилка... Дайте хвилину часу, а ми зараз все вяснимо...

Так, так, товаришу читаю. Зайшла маленька помилка... Неприємна помилка... Я зараз вам вясню...

Я настроив червоні окуляри не тим боком...

Така неприємність?... І все через мою необережність. Не тим боком окуляри... Зараз вясню.

Колі я вже це описав, невирячи сам своїм очам, тоді й побачив, що не тим боком червоні окуляри сидять на мому горбатовому носі. Я зараз-же поставив окуляри як слід і побачив справу так, як вона на ділі малає.

В Парижі справді відбувався конгрес міжнародних капіталістів — не один, а сотки їх, отаких змовницьких, який я побачив через вивернені окуляри і ніколи їх ніхто не арештував.

Але оцей, заарештований поліцією конгрес — це був конгрес французької комуністичної партії, конгрес представників найбільшого, визискуваного капіталістичними змовниками робітництва. Зібралися ці представники передового організованого робітництва в Парижі, щоб порадитися, як боротися з тим страшним визиском працюючих, як допомогти своїм поневоленим братам в Китаю, Індії, Мароку, як оборонити Радніський Союз перед капіталістичними змовниками...

120 їх зібралось, і тільки почали радитися — цілий будинок окружила поліція...

Окружила, увійшла до салі і — Ви арештовані!

— За що?

— За те, що ви комуністи, що ви не маєте права тут збиратися, радитися!

— Слухайте, робітники в поліцейських мундурах, за що ви нас арештуєте, ми-ж також робітники? Чому ви не арештуєте тих капіталістичних змовників, які тут щодня відбувають свої конгреси?

— Ви може й правду говорите, але ми виконуємо наказ, закон.

— Який закон, чий наказ? Хіба-ж ви той закон ухвалили?

— Ми тут сперечаємося не будемо. Розкажете в суді.

— Хіба-ж ви не знаєте, перед яким суд ви нас вядете?

— Мовчати! Закувати їх в тюрму!

Наказ виконано. 120 робітничих представників, що радилися над долею мільйонів трудящих — посаджено в тюрму.

А конгрес капіталістичних змовників, що планують війну, що торгують парадими, що ділять між собою нагробоване майно ріжних країн і народів — охороняє поліція, закон, влада, і ніхто не арештує, не заковує, хоч вони є справжніми змовниками.

**

Ви, товаришу читаю, не сваріть мене за мою помилку, з окулярами. Це-ж навіть не помилка. Це-ж є одно відкриття.

Червоні окуляри, як бачите, показують не тільки, що у світі діється та як діється, але як повинно діятися і як воно таки буде діятися.

Так, так. Нині в Парижі арештували конгрес комуністичної партії, а конгреси визискувачів та паразитів — провітають.

Приклад в Радніському Союзі показує, як воно повинно бути і як воно колись буде і в Парижі і в Берліні, і в Лондоні і в Кантоні.

— Буде. Дивіться на всі події кризь червоні окуляри.

Червоний.

АНГЛІЯ ЗБІЛЬШУЄ ПОВІТРЯНУ ФЛЬОТУ.

За проектом міністерства авіації на 1929 р., Англія має витратити на військову повітряну флоту 19,645,100 фунтів стерлінгів — на 510,000 фунтів стерлінгів більше ніж минулого року.

Міністр авіації Гор заявив, що "не можна сподіватися на зменшення витратків на військову авіацію"...